

META ARCHITECTUUR- BUREAU

WERKHUIZEN MIN, DEURNE

De Werkhuisen MIN, een beschutte werkplaats voor mentaal gehandicapten en ex-gedetineerden, staat in de omgeving van het Albertkanaal op de grens tussen een verloederde woonbuurt en de terreinen van enkele middelgrote bedrijven. Na veertig jaar voldeed het gebouw niet langer aan de hedendaagse arbeids- en veiligheidsvoorwaarden. Minimale ingrepen waren een bijkomende vluchtttrap, een lift en nieuw sanitair. Het pand was echter ook uitgewoond en een grondige renovatie drong zich op. META koos ervoor het degelijke hoofdgebouw zoveel mogelijk te behouden en een onbeduidend bijgebouw te vervangen door een wigvormige nieuwbouw, die alle nieuwe voorzieningen groepeerde. Dit liet toe de compartimentering van de werkvloeren op te heffen en de bovenste verdieping individueel te ontsluiten. Zo is het nu mogelijk de vergaderzalen te verhuren en kunnen ook de buurtbewoners voor kleine evenementen gebruik maken van de aantrekkelijke bedrijfscafetaria.

Iedere verdieping van het hoofdgebouw heeft een andere functie. De benedenverdieping doet dienst als opslagruimte. Aangrenzend ligt een kleine ommuurde parking, waar META een fietsenstalling plaatste en ruimte maakte voor een leveranciersreceptie en een personeelsingang. Binnen werd een sas toegevoegd, waar vrachtwagens kunnen worden gelost. Via een grote goederenlift communiceert het magazijn met de verschillende werkvloeren. Op de eerste verdieping gebeurt al het machinale werk. Een niveau hoger wordt enkel manuele arbeid verricht. Bovenaan bevinden zich de directiekantoren en de administratie enerzijds, de kleedruimtes en de cafetaria van het personeel anderzijds. De kantoorvloeren liggen enkele treden hoger dan de betonnen draagvloer. Het niveauverschil accentueert het onderscheid tussen beide zones en zorgt er bovendien voor dat het indrukwekkende panorama niet achter de hoge borstwering verdwijnt. De tweedeling zet zich door in de keuze voor afzonderlijke ontsluitingswegen: een ruime gang met kamerbreed tapijt voor de kantoren, een informele hal voor de overige functies. Met een flauwe helling komen beide weer samen. De gevarieerde wandelgang die zo ontstaat, is uiterst geschikt voor informele contacten tussen directie en medewerkers. Een met een glazen wand afgescheiden deel van de cafetaria vormt een kleine, aparte refter voor de directie en het personeel.

De nieuwbouw herbergt een formele inkomhal met ont- haalfunctie, kantoren voor het personeel bij de werkvloeren, een tweede traphal, een personenlift en sanitair op alle verdiepingen. De gevel is bekleed met dezelfde vezelcementplaten als deze gebruikt voor het plafond van de receptie en de fietsenstalling op de parking. Eenvoudige glazen borstweringen zijn rechtstreeks op de raamkozijnen bevestigd. Net als in het hoofdgebouw zijn de onbepleisterde binnenmuren wit geschilderd.

Op verschillende niveaus zijn terrassen ingebouwd: bij het bureau op de tweede verdieping, bij het directiekantoor en bij de cafetaria. Dit geeft het gebouw een vertrapt profiel. Voor de personeelsleden, die veelal klein behuist zijn, bieden deze buitenkamers de mogelijkheid om even op adem te komen. Naar de buurt en de omgeving toe stralen deze terrassen toenadering en welwillendheid uit, wat sterk contrasteert met de industriële schaal en de formele afzijdigheid van het hoofdgebouw. Op die manier bemiddelt de nieuwbouw tussen wonen en nijverheid.

Perry Roberts, een Britse kunstschilder die in Antwerpen woont, bedacht de werkomgeving in het hoofdgebouw met een ambigu in-situ werk. Hij liet ieder van de betonnen verdiepingvloeren in een andere kleur schilderen en hing achter de glazen scheidingwand tussen de kantoren en de 'wandelgang' verdiepingshoge gordijnen in dezelfde tinten. Bovendien bracht hij in de cafetaria een muurschildering aan waarin alle kleuren nog eens terugkeren. Zijn interventie neemt de schaal van het gebouw over. Hoewel het werk zich in eerste instantie aandient als een speels commentaar op de functionele indeling van de werkplaats, stelt het tegelijkertijd de vanzelfsprekendheid van die indeling in vraag. Door kleur en beeld te brengen in de reeks ongeordende werkvloeren, maakt Roberts de toegeeflijke ironie die repetitieve arbeid binnen dit raderwerk leefbaar maakt, tastbaar. Dezelfde toegeeflijkheid legt META aan de dag door op het dak van het hoofdgebouw petanquebanen aan te leggen, waarvan de werknemers, mede omwille van het grandioze uitzicht, in de zomer gretig gebruik maken.

BENJAMIN EGGERMONT

ONTWERPVERBAND:
BUREAU:
META ARCHITECTUURBUREAU (BVBA)
WWW.META-ARCHITECTUUR.BE
ONTWERPERS:
NIKLAAS DEBOUTTE
ERIC SOORS
MEDEWERKERS:
STIJN LEEMANS

ONTWERP:
2002
REALISATIE:
2004

OPDRACHTGEVER:
WERKHUIZEN MIN VZW
LOCATIE:
MERKSESESTEENWEG 177,
2100 DEURNE

STUDIEBUREAUS:
STABILITEIT:
ABT BELGIE NV, ANTWERPEN
TECHNIEKEN:
CENERGIE, ANTWERPEN

AANNEMINGEN:
IBENS NV, ANTWERPEN

OPPERVLAKTE:
4.000 m²

VOLUME:
13.574 m³

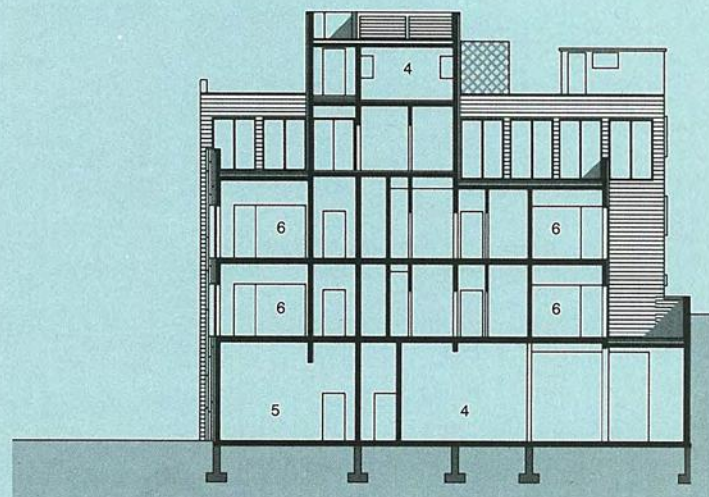
BOUWKOST:
1.300.000 EURO
(EXCL. BTW EN ERELONEN)

BOUWKOST / m²:
357 EURO
(EXCL. BTW EN ERELONEN)

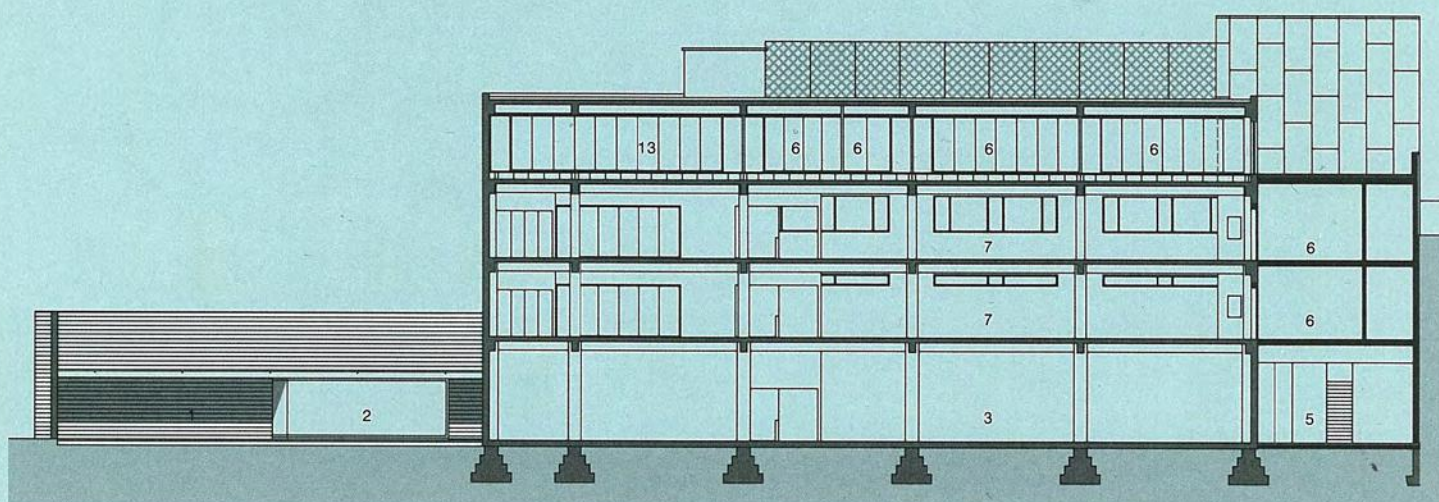
FOTOGRAFIE:
SARAH BLEE

inplanting

snede BB'

snede AA'

1 fietsenberging	8 sanitair / kleedkamers
2 onthaal	9 server
3 voorraadruimte	10 rookruimte
4 technische ruimte	11 refter
5 hal	12 keuken
6 kantoor	13 vergaderruimte
7 werkplaats	14 petanque banen

0 10m

